

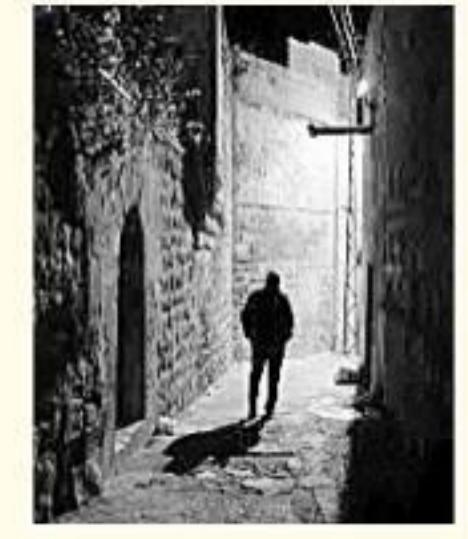
నిశిరాతి నింగి
చిక్కు పొములు కరుస్తున్న వేళ
గండినిదా దైర్యంతో
కళ్ళల్లో రేదియి పూసుకొని
బయలుదేరుటాడు!..
భాక్తి దైషు
ఒక చేతిలో బార్క్
మంచిచేతిలో లారీ
పెదువుల మధ్య విజీల్
విల్లిప్పులేని జేబులో

విరుగుల ద్వీ..
నెపాలియో బీపురీయో
ఎ తల్లి కొడుకో
ఏమి తింగాడో
ఎక్కుడుంటాడో
విరుసామా లేని వ్యక్తి
అతడు గూర్కా!
తోడున్నిడ వీడని మిత్రుడు
ఎతుకుపోరలో క్రత్కాత్రుడు
మనుసు తెరమీద

ఊరిపటం గీసుకొని
బయలుదేరుటాడు
కోరులు నూరి చీపికుక్కలను
గజ్జెగాగల గ్యాగులను
ఈ పొకలి
ఎదురుకుంటాడు ముఖాముటి!
చలిలో వాసలో తపాసుగాలిలో
గుర్కా ఉన్నాపులే అంటూ
గురకుచ్ఛే ఇళ్ళ యజమానులు
షైసా విద్యురు

- డాక్టర్ అమృంగి వేసుగోపాల్

94410 54637

వ్యక్తిని ఒక నవల ఎంత గాఢంగా, ఎంతమేరకు ప్రభావితం చేయవచ్చును? ఒకసారి చదివిన తర్వాత మరోసారి చదివేంతగా.. లేదంటే మరో రెండు మూడుసార్లు చదివేంతగా.. లేదంటే ఆ నవల గురించి అద్వాత మైని రివ్వు రాసి దీనికి ప్రాచుర్యం కలిగించేతగా.. లేదంటే ఆ నవల పేరునే ఆ రచయిత ఇంటిపేరుగా మార్చేంతగా ప్రభావితం చేయవచ్చు.

దృశ్యకావ్యమేన ఆంపశయ్య

'అంపశయ్య'

నవల

మార్చుల్లో

ప్రాచుర్యం

ప్రపంచంలోనే అత్యున్నత పురస్కారం నోబెల్. విశ్వ మానవాజికి ఉపయోగపడే వినూత్త అవిష్కరణలు, వివిధ రంగాల్లో విశేష కృషిచేసిన వారికి ఈ బహుమతిని ప్రతి యేటా ప్రకటిస్తారు. ప్రముఖ శాస్త్రవేత్త ఆల్ఫ్రెడ్ నోబెల్ ఏలునామా ప్రకారం 1901లో ప్రారంభమైన ఈ అవార్డుల ప్రదానం ఇప్పటికీ కొనసాగుతున్నది. తొలినాళ్ల లో ఐదు రంగాల్లోనే నోబెల్ ను అందించేవారు. సరిగ్గా 58 ఏండ్ల అనంతరం నోబెల్ గౌరవార్థం ఆల్ఫ్రెడ్ కరంగంలో కృషిచేసిన వారికి ఈ అత్యున్నత పురస్కారాన్ని అందించడం స్విస్ బ్యాంకు ప్రారంభించింది. ఈ ఐదాబి ప్రకటించిన విజేతలు, ఆయా రంగాల్లో వాల సేవల వివరాలు నిపుణ పారకుల కోసం...

- భోతిక శాస్త్రం, రసాయనశాస్త్రం, సాహిత్యం, వైద్య, ఆర్థిక రంగాల్లో, ప్రపంచ శాంతికి విశేష కృషి చేసినవారికి, తమ పరి శోదనల ద్వారా విప్పవాత్మక మార్పులకు శ్రీకారం చుట్టి మానవ సమాజానికి ఉపయోగపడిన శాస్త్రవేత్తలు, వ్యక్తులకు ప్రతి యేటా నోబెల్ బహుమతులు అందిస్తారు. ఆల్ఫ్రోడ్ నోబెల్ మరణించిన ఐదేండ్ల తర్వాత అంటే 1901లో ఈ అవార్డుల బహుకరణ ప్రారంభమైంది. 1969 వరకు ఫిజిక్స్, కెమిస్ట్రీ, సాహిత్యం, మెడిసిన్, శాంతి రంగాల్లో మాత్రమే స్వీడిష్ అకాడమీ అవార్డులు ప్రకటించేది. అయితే నోబెల్ గౌరవార్ధం 1969 నుంచి అర్థశాస్త్రంలో విశేష కృషి చేసినవారికి బ్యాంక్ స్వీడన్ నోబెల్ బహుమతి ప్రకటిస్తున్నది. నోబెల్ బహుమతి స్థాపకుడు, ప్రభ్యాత సైంటిస్ట్ అయిన ఆల్ఫ్రోడ్ నోబెల్ వర్ధంతి రోజైన డిసెంబర్ 10న స్కోప్సోమ్లో ఈ పురస్కారాలను ప్రదానం చేస్తారు. నోబెల్ ఫోండేషన్ నిబంధనల ప్రకారం నామినేషన్ తుది జాబితాలో ఎవరెవరున్నారనే వివరాలను 50 ఏండ్ల వరకు వెల్లడించకూడదు.
 - ప్రతి ఏడాది నోబెల్ బహుమతులు అక్షోబర్ మొదటి సోమవారం నుంచి మళ్ళీ సోమవారం వరకు (శని, ఆదివారాలు మినహ) రోజుకు ఒకటి చొప్పున ఆరు రంగాల్లో ఎంపికైన వారిని అవార్డు విజేతలుగా ప్రకటిస్తారు. అంటే సోమవారం వైద్యం (2019, అక్షోబర్ 7), మంగళవారం ఫిజిక్స్ (అక్షోబర్ 8), బుధవారం కెమిస్ట్రీ (అక్షోబర్ 9), గురువారం సాహిత్యం (అక్షోబర్ 10), శుక్రవారం శాంతి బహుమతి (అక్షోబర్ 11), సోమవారం అర్థశాస్త్రం (అక్షోబర్ 14)లలో నోబెల్కు ఎంపికైన వారిని ప్రకటించారు.

■ ನೋಬೆಲ್ ಪ್ರಾರಂಭಮೈನ 12

- తర్వాత ఈ అత్యున్నత పురస్కారం భారతీయులకు దక్కింది. 1913లో సాహిత్యంలో నోబెల్ అందుకున్న రహింద్రనాథ్ తాగూర్.. ఈ అవార్డు లభించిన మొదటి భారతీయుడిగా నిలిచారు. తర్వాత రసాయన శాస్త్రంలో సీపీ రామన్ (1930), వైద్యశాస్త్రంలో హరగోవింద్ భూరానా (1968), శాంతిబహుమతికి మదర్ ధేరిసా (1979), భౌతికశాస్త్రంలో సుబ్రమణ్య చంద్రశేఖర్ (1983), అర్థశాస్త్రంలో అమర్యానేన్ (1998), రసాయన శాస్త్రంలో వెంకట్రామన్ రామకృష్ణన్ (2009), 2014లో కైలాష్ సత్యార్థి నోబెల్ శాంతిబహుమతి అందుకున్నారు.

- జివకణాలు ఆక్సిజన్
అంశం (హాపోకీల్)

- జానియర్, సర్ పీటర్ జే రాట్కిఫ్, గ్రెగ్ ఎల్ సెమెన్జాలక్ నోబెల్ పురస్కారం లభించింది. శరీరంలోని ఆక్సిజన్ స్థాయి లను ఎలా గుర్తిస్తాయో, ఆ స్థాయిలకు అనుగుణంగా తమ పనితీరును ఎలా మార్చుకుంటాయనే విషయంపై వీరు పరిశోధనలు చేశారు. ఇవి రక్తపొనత, క్యాస్టర్ తదితర వ్యాధుల చికిత్సలో ఉపయోగపడతాయి.
 - విలియమ్ కెలిన్ హర్వెట్ హాయ్న్ మెడికల్ ఇన్స్టిట్యూట్లో, గ్రెగ్ సెమెన్జా జాన్ హపిగ్రెన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఫర్ సెల్ ఇంజినీరింగ్లో పరిశోధకులుగా, పీటర్ రాట్కిఫ్ ప్రోసైన్ క్రిక్ ఇన్స్టిట్యూట్లో శాస్త్రవేత్తగా సేవలు అందిస్తున్నారు. వీరికి సంయుక్తగా 9.18 లక్షల అమెరికన్ డాలర్ల (రూ. 6.51 కోట్లు) నగదు బహుమతిని అందిస్తారు.
 - గతేడాది వైద్యరంగంలో జేమ్స్ పీ అలిసన్ (అమెరికా), తసుకు హోంజో (జపాన్)లు నోబెల్ అందుకున్నారు.

- విశ్వ పరిణామక్రషణ సుదూరంగా ఉన్నాడు.

- తున్న గ్రహాన్ని కనిపెట్టిన మిచెల్ మేయర్, డిడియర్ క్యూలోజీలకు ఈ ఏదాది నోబెల్ బహుమతి లభించింది.

 - కెనడాలో జన్మించిన అమెరికన్ పీబుల్స్ మహావిస్కోటనం (బిగ్బ్యాంగ్) అనంతరం విశ్వం ఎలా రూపాంతరం చెందింది, విశ్వంలో భూమి స్థానం గురించి పరిశోధనలు చేశారు. బిగ్బ్యాంగ్ తర్వాత వెలువడిన ఉప్పుమైన కాస్మిక్ మైక్రోవేవ్ బ్యాక్ట్రాండ్ (సీఎంబీ) రేడియేషన్ ఉనికి నిజమేనని తేల్చారు. సీఎంబీని అధ్యయనం చేయడంద్వారా విశ్వం వయస్సు ఆకృతి, విశ్వంలోని వస్తువులను శాస్త్రవేత్తలు అంచనావేయగలుగుతున్నారు.
 - 84 ఏండ్ర పీబుల్స్ ప్రస్తుతం న్యూజెర్సీ (అమెరికా)లోని ప్రిన్స్ టన్ యూనివర్సిటీలో సేవలందిస్తున్నారు.
 - రేడియల్ వెలాసిటీ టెక్నిక్స్ లో భూమికి 50 కాంతి సంవత్సరాల దూరంలో ఉన్న నక్కతం చుట్టూ ‘51 పెగాసి బి’ అనే గ్రహం తిరుగుతున్నదని స్వీట్లర్లాండ్కు చెందిన మిచెల్ మేయర్, క్యూలోజీలు 1995లో కనుగొన్నారు. ప్రస్తుతం వీరిద్దరు స్వీట్లర్లాండ్లోని జెనీవా విశ్వవిద్యాలయంలో వివిధ హాదాల్లో పనిచేస్తున్నారు.
 - 2018లో లేజర్ ఫిజిక్స్ రంగంలో ఆవిష్కరణలకు ఆర్డర్ అస్క్రీన్ (అమెరికా), గెరాట్ మార్కో (ప్రాణ్స్), డోనా ప్రైక్స్ లాండ్ (కెనడా)లు నోబెల్ అందుకున్నారు.

- ಮೆಬ್ಬೆಲ್ ಫೇ
ಸರಿಕಗ್ಗಾಗು

- పరకరాలు, వల్క్రోనిక ప్యాపల్స్‌ల్ల పరపగ జపయ్యగిరిజ
లిథియం-అయాన్ బ్యాటరీల అభివృద్ధికి కృషిచేసిన జాన్ బీ
గుడ్సెనఫ్, ఎం స్టోన్స్ విటింగ్స్‌మ్ అకీరా యోషినోలక్క
రసాయన శాస్త్రంలో నోబెల్ లభించింది.

నోచెల్ అవార్డు - 2019

● ఈ ఏడా

- బెనర్జీ, ప్రించ్ అమెరికన్ ఎస్టర్ డఫోల్డ్, అమెరికన్ ఆర్థిక వేత్త మైకేల్ క్రిమెర్లకు సంయుక్తంగా లభించింది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా పేదరికాన్ని నిర్మాలించడానికి పరిశో ధనలు చేసి ఆర్థికరంగంలో విష్టవాత్మక మార్పులు తీసు కువచ్చినందుకుగాను వారు నోబెల్కు ఎంపికయ్యారు. క్లైటస్టాయిలో పేదల స్థితిగతులు ఎలా ఉన్నాయి, వారికి కనీస జీవన ప్రమాణాలు ఎందుకు అందడంలేదనే ప్రశ్నలు వేసుకుని, వాటికి పరిష్కారమార్గాలు అన్వేషిం చాలనే సిద్ధాంతం ఆధారంగా వీరు తమ పరిశోధనలు కొనసాగించారు. భార్యాబర్తలైన బెనర్జీ, ఎస్టర్ డఫోల్డ్లు మసాచుసెట్స్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ (ఎంప టీ)లో, క్రిమెర్ హర్వెట్ యూనివర్సిటీలో ప్రాఫెసర్లుగా పనిచేస్తున్నారు.

 - అర్థశాస్త్రంలో ఇప్పటివరకు నోబెల్ అందుకున్న వారిలో డఫోల్డ్ అత్యంత పిన్చువయస్కురాలు, రెండో మహిళగా రికార్డుల్లోకికొన్నారు. మొదటిసారిగా నోబెల్ బహుమతిని ఎలినార్ టప్టమ్ 2009లో అందుకున్నారు.
 - గతేడాది విలియమ్ ఢీ నోర్డ్స్, పోల్ ఎం రోమర్ (అ మెరికా)లు అందుకున్నారు.
 - ఈ ఏడాదితో అర్థశాస్త్రంలో నోబెల్ బహుమతికి 50 ఏండ్లు పూర్తయ్యాయి. ఈ పురస్కారాన్ని మొదటి సారిగా రగ్నర్ ఫ్రీమ్, జాన్ టిన్సబర్జెన్ 1969లో అందుకున్నారు.
 - అర్థశాస్త్రంలో నోబెల్ గ్రహితలకు పురస్కారంతోపాటు 9 మిలియన్ స్వీడిష్ క్రోనార్ల (రూ.65,38,914) నగదు బహుమతి అందిస్తారు.

అభిజిత్ బెనర్జీ

 - 1961, ఫిబ్రవరి 21న ముంబైలో ప్శివబెంగాల్కు చెందిన ప్రాఫెసర్ నిర్మల, దీపక్ బెనర్జీ దంపతులకు జన్మించారు. ఆయన పూర్తిపేరు అభిజిత్ వినాయక బెనర్జీ. కోల్కతా ప్రైసిడెన్సీ కాలేజీలో

— ೧೫೬೧, ಖಾತ್ರಿ
ಚೆಂದಿನ ಪ್ರಾ

- జన్మించారు. ఆయన పూర్తిపేరు అభిజిత్ వినాయక బెనర్జీ. కోల్కతా ప్రైసిడెన్సీ కాలేజీలో బుక్సు ఆఫ్ జాకోబ్ వంటి పుస్తకాలు రాశారు.

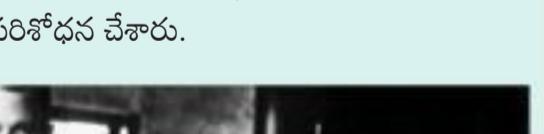
ఇప్పటివరకు 14 మంది మహిళలు మాత్రమే నోబెల్ అందుకున్నారు. ఓల్గా 15వ మహిళ కావడం విశేషం.

నాటక రచయిత, నవలాకారుడు అయిన పీటర్ హండ్క్ పూర్తి స్వచ్ఛమైన జర్క్ న్ భాషా రచయితల్లో ఒకరు. ఆయన 1942, డిసెంబర్ నె ఆప్స్ట్రియాలో జన్మించారు. 1966లో ‘ద హర్స్‌ట్’ అనే నవలతో ఆయన సంచలనం సృష్టించారు. తన తల్లి ఆత్మహత్యాపై ఆయన రాసిన ‘ఎ సార్టో బియాండ్ ట్రీమ్స్’ అనే రచన అత్యంత ప్రజాదరణ పొందింది. దీన్ని 1971లో రాయగా, 1975లో వెలువడింది. ఆయన రాసిన సంభాషణలు లేని నాటకం ‘ద అవర్ వియ్ న్యూ నథింగ్’ ఆఫ్ ఈచ్ అదర్’ ప్రసిద్ధి చెందగా, కవితా సంకలనం అయిన ‘ప్యార్ట్ లెటర్, లాంగ్ ఫేర్ వెల్స్’, ద ఇన్సర్వర్ వర్ల్ ఆఫ్ ద కౌటర్ వరల్ ఆయన ప్రముఖ రచనలు. లైంగిక దాడి ఆరోపణలతో గతేడాది సాహిత్యంలో నోబెల్ ప్రకటించలేదు. ప్రపంచ యుద్ధాల సమయంలో ఆరేండ్లు మినహాయించి ఈ పురస్కారాన్ని 1901 నుంచి ఇప్పటివరకు రెండు సార్లు (1935, 2018లో) మాత్రమే ప్రకటించలేదు.

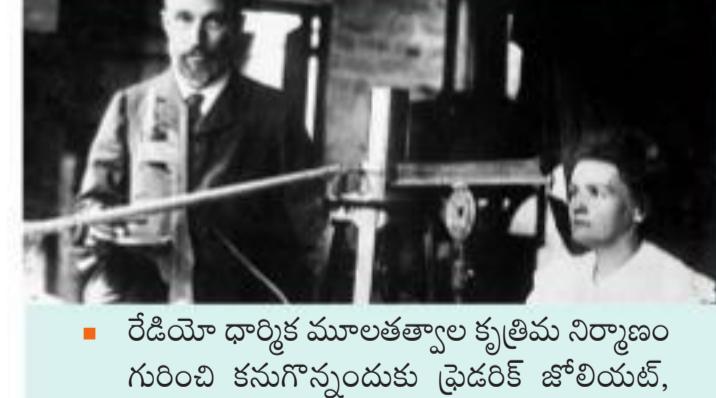
ఇంపులకు నిచ్చరు

- బహుమతి లభించింది. మొదటిసారిగా 1903లో పియర్ క్వారీర్, మేరీ క్వారీర్ దంపతులకు నోబెల్ లభించింది. ఏరు రెడియో ధార్మిక శక్తిని కనుగొనడంతో పాటు యురేనియం, ఫోరియం మూలకాలపై పరిశోధన చేశారు.

 - ఇన్నర్వరల్డ్ ఆఫ్ ద బోటర్ వరల్డ్ ఆయన ప్రముఖ రచనలు.
 - లైంగిక దాడి ఆరోపణలతో గతేడాది సాహిత్యంలో నోబెల్ ప్రకటించలేదు. ప్రపంచ యుద్ధాల సమయంలో ఆరేండ్ప్లు మినహాయించి ఈ పురస్కారాన్ని 1901 నుంచి ఇప్పటివరకు రెండు సార్లు (1935, 2018లో) మాత్రమే ప్రకటించలేదు.

శాంతి

 - శాంతిసాపనకు, అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని పెంపొందించేందుకు కృషిచేసిన ఇధియోపియా ప్రధాని అబే అహ్మద్ కు నోబెల్ శాంతి బహుమతి దక్కింది. ఇధియోపియా, ఎరి

- గోటించి కనుగొన్నందుకు ప్రైడరిక్ జోలియట్, ఇరీన్ జోలియట్ కూర్చీ దంపతులకు 1935లో ఈ పురస్కారం లభించింది.
 - గెక్కోజెన్, గుల్కోజ్ మెటబాలిజమ్లెలతో పాటు కెటూ లీక్ కన్వెర్షన్ ఆఫ్ గెక్కోజిన్స్పై పరిశోధనలకు 1947లో వైద్యశాస్త్రంలో గెర్రీ, కార్ల్ కోరి దంపతులు నోబెల్ అందుకున్నారు.
 - మెదడులో కణాలకు ఒక స్థానవ్యవస్థ ఉంటుందని కనుగొన్న ఎడ్వర్డ్ ఐ మోసర్, మే బ్రీట్ దంపతులకు 2014లో నోబెల్ లభించింది.
 - ప్రపంచ పేదరికంపై చేసిన పరిశోధనలకు గాను అభిజిత్ బెనర్జీ, ఎస్తర్ డఫ్సో 2019లో నోబెల్ అందుకున్నారు.
 - దంపతులైన గుర్వార్ మిర్చాల్, అల్వ్ మిర్చాల్కు వేర్వేరు రంగాల్లో నోబెల్ లభించింది. 1974లో గుర్వార్ మిర్చాల్ (ఆర్థికం), 1984లో అల్వ్ మిర్చాల్ (శాంతి) ఈ అత్యున్నత పురస్కారం అందుకున్నారు.

టీస్ అబే అహ్మాద్ ఎలాంటి పరతులు లేకుండా ఎరిత్రియాతో శాంతి ఒప్పుందం చేసుకున్నారు. ప్రస్తుతం 43 ఏండ్ల వయస్సులో ఉన్న ఆయన 1976, ఆగస్టు 15న అగరోలో జన్మించారు. ఆప్రికాలో అత్యంత పిన్నయస్సు ఉన్న దేశాధినేతగా రికార్డుల్లోకిక్కారు.

 - టెక్నాలజీపై మక్కువతో టీనేజ్ లోనే మిలిటరీలో రేడియో ఆపరేటర్గా విధులు నిర్వహించిన ఆయన లెప్పినెంట్ కల్పుల్ సాయికి ఎదిగారు.
 - ఈ పురస్కారం కింద ఆయనకు నోబెల్ మెడల్తో పాటు నోబెల్ డిప్లోమా, 90 లక్షల క్రోనార్ల (సుమారు రూ. 6.48 కోట్లు) నగదు బహుమతి లభిస్తాయి. ఈ ఏడాది శాంతి పురస్కారానికి 223 మందితో పాటు 78 సంస్థలు ఎంపిక య్యాయి.
 - గతేడాది డెనిస్ ముక్కేజ్ (డిమెక్రటిక్ కాంగ్రెస్), నదియా మురాద్ (ఇరాన్)లు శాంతి బహుమతి అందుకున్నారు.
 - 1901 నుంచి ఇప్పటివరకు 100 నోబెల్ శాంతి పురస్కారాలను ప్రకటించారు. ఇందులో 24 సంస్థలు పురస్కారానికి ఎంపికయ్యాయి. ఒక్కరు మాత్రమే దీన్ని తిరస్కరించారు.

३८

- సిలను రూపొందించడం ఎలా అనే అంశాలపై అబ్బుల్ లతీఫ్ జమీల్ పావర్ యక్కన ల్యాబ్ (జె-పాల్) పనిచేస్తుంది. 2003లో మనాచుసెట్స్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీస్ (ఎంఐటీ)లో ప్రారంభమైన ఈ పావర్ యక్కన ల్యాబ్కు 2005లో అబ్బుల్ లతీఫ్ జమీల్ పావర్ యక్కన ల్యాబ్ అని పేరు పెట్టారు. ఇది పేదరిక నిరూల నలో భాగంగా ఎదురయ్యే ప్రశ్నలకు సమాధానా లను కనుగొనడంతో పొటు, ఇందులో ప్రభుత్వాల భాగస్వామ్యం పెంపాం దించడం, ఎన్జీవోలను ఇందులో భాగం చేయడం వంటి కార్యక్రమాలు చేపడుతుంది. జె-పాల్కు చెందిన 170 మంది ప్రోఫెసర్లు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న 81 కేంద్రాల్లో 948కిప్పుగా విశేషణలు అందించారు. 1500 మందికి శిక్షణ ఇచ్చారు.

 - ఇది ఉపెన్ ఎన్రోల్మెంట్ కోర్పులు (ఎవాల్యూంగ్ సోషల్ ప్రోగ్రామ్స్, మెజర్మెంట్ అండ్ సర్వే డిజైన్), కస్టమ్ కోర్పులు (ఎవాల్యూయేటింగ్ సోషల్ ప్రోగ్రామ్స్, మెజర్మెంట్ అండ్ సర్వే డిజైన్, అడ్వాన్ ఇంప్ాక్ట్ ఎవాల్యూయేషన్), ఆన్‌లైన్ కోర్పులు (ఎవాల్యూయేటింగ్ సోషల్ ప్రోగ్రామ్స్, మెజరింగ్ హెల్ప్ జోట్కమ్ము ఇన్ ఫీల్డ్ సర్వేస్, అడ్రసింగ్ హెల్ప్ చాలెంజెన్ ఇన్ ఆఫ్రికా, డాటా, ఎకనామిక్స్ అండ్ డెవలప్మెంట్ పాలస్) అందిస్తున్నది. ఇవి ఆయా ప్రాంతాలను బట్టి ఉంటాయి.

**దుంగా నడుస్తున్న
ఏరిపిన పరిశోధనల
లో నోబెల్ అందు
జనరల్ దవాఖా**

ఆర్థికం

 - ఇప్పటివరకు ఈ అవార్డును ఇద్దరు మహిళలు.. ఎలినార్ టిప్పట్మ్ (2009), ఎస్తార్ డప్టో (2019) మాత్రమే అందుకున్నారు.

... గణేష్ సుంకరి

Ward 1000

